

Zwemsport: vereniging, over- heid, commercie

Het zwemmen kent in Nederland een rijke traditie. De eerste zwemscholen en zwemverenigingen ontstaan in de negentiende eeuw. Militairen en zeevaarders uit de volksklasse vormen de eerste cursisten, verlichte en ondernemende geesten de initiatiefnemers. Met vereende krachten wordt in 1988 de Nederlandse Zwem Bond opgericht en komt later, in 1929, de financiering rond van het eerste Sportfondsenbad, in Amsterdam-Oost.

In die tijd wordt ook bij de rijksoverheid aangeklopt. En niet zonder succes. Het Ministerie van OKW is ontvankelijk voor de pleidooien van onder andere de Vereniging van Hoofden van Scholen en de NZB, en schrijft voor dat zwemmen een verplicht onderdeel wordt van het gymnastiekonderwijs. Daarmee is het schoolzwemmen een feit. Aan die situatie komt een einde als het ministerie in 1985 een streep haalt door de bekostiging van het schoolzwemmen. De gevolgen daarvan laten zich raden: waar in 1991 nog 90% van de scholen schoolzwemmen aanbod, is dat in 2012 gedaald naar 43%. En het einde van die daling lijkt nog niet in zicht, zo blijkt uit gemeentelijke enquêtes. Inmiddels heeft de commercie ook in het zwemmen zijn intrede gedaan. Anno 2013 bestaat er een ruim aanbod van zwemles door commerciële zwemscholen en zwembadexploitanten. Geen wonder, want met jaarlijks 180.000 nieuwe klantjes vormt zwemonderwijs een lucratieve business – goed voor naar schatting zo'n 120 miljoen euro aan inkomsten. In de (openbare) zwembaden zelf gaat jaarlijks zo'n 750 miljoen om. Een derde daarvan is afkomstig van lokale overheden.

De zweminfrastructuur die ons land typeert, is voortgekomen uit initiatieven van burgers, overheden en bedrijven. Wie in die driehoek de leidende partij was, is in ieder tijdvak anders. Maar de historie leert dat de zwembranche alleen kan bestaan bij gratie van privaat-publieke samenwerkingen. Om zwemland te blijven, valt te hopen dat de partijen die het zwemmen in Nederland groot hebben gemaakt gezamenlijk blijven optreden en met innovatieve concepten het zwemmen van nieuwe impulsen blijven voorzien.